

Status på Handleplan for Bæredygtighedsstrategien 2024-25

Handling	Status for periode 2024 - april 2025
Tema: Tværgående forankring og udbredelse	
1) Tværgående forankring	Der er nedsat en styregruppe, som skal udvikle en tilgang til, hvordan bæredygtighed bliver en integreret del af opgaveløsningen på tværs af Slagelse Kommunes organisation. Tilgangen skal sikre, at bæredygtighed bliver en del af "mindsettet". Inspirationsseminar for ca. 30 ledere og medarbejdere er afholdt i marts 2025.
2) Grønne regnskaber og klimabudgetter	Der er i Entreprenørservice i 2024 arbejdet med udvikling af et grønt regnskab på virksomhedsniveau. Arbejdet dækker over udvikling af kompetencer hos medarbejdere, systematisering af data og CO₂-regnskab. Der i 2025 indgået et samarbejde med en privat virksomhed, som hjælper med at få en første version af en tilpasset ESG-rapport i mål. Et CO₂-regnskab for Slagelse Kommune som virksomhed vil indgå i grundlaget for en kommende recertificering af DK2020 Klimaplanen.
3) Klima og bæredygtighed i den fysiske planlægning	Der er fortsat fokus på regnvandshåndtering i lokalplaner og samtænkning ift. fremme af biodiversitet. Der er fortsat behov for at forbedre klimaindsatsen i vores fysiske planlægning på hvert planniveau. Der har været drøftelser med Vej & Mobilitet m.fl. om, hvordan man i området ved Slagelse Erhvervspark kunne arbejde med genbrug af ressourcer: fx slagter i vejopbygningen. Der er konkret taget initiativ til at bruge ca. 400 m² genbrugsbrosten i projektområdet. Arbejdet med udviklingsplan for Bakkevejskvarteret, hvor der kunne eksperimenteres med forskellige bæredygtighedsløsninger, blev påbegyndt men efterfølgende sat i bero pga. ressourcemæssige udfordringer. Arbejdet forventes genoptaget i 2025.

4) Et bæredygtigt lokalt erhvervsliv	Fokus har været på sparring med virksomheder omkring ESG og generel vejledning inden for bæredygtighed og grøn omstilling med udgangspunkt i, hvor den enkelte virksomhed er. Der er foretaget +50 virksomhedsbesøg, hvor bæredygtighed har været et fast tema i dialogen. Virksomhedsbesøgene har omhandlet alt fra kompetenceløft, konkret behov for rådgivning til afdækning af tilskudsmuligheder og videre vejledningsforløb med Erhvervshus Sjælland. I alt har virksomheder i Slagelse Kommune fået tildelt 4,7 mio. kr. i tilskud, hvoraf en anseelig sum har været målrettet bæredygtighed. Derudover er der påbegyndt et tættere samarbejde med Erhvervshus Sjælland vedr. forskellige bæredygtighedsformater såsom tilbud til virksomheder, samt samarbejde med eksterne aktører.
Tema: Klima	
Indsatsområde: Energi- og varmeforsyning	
5) Strategisk varme- og energiplan	Procesplan for arbejdet med den <u>Strategiske Energi- og Varmeplan (SEV)</u> blev vedtaget i Klima- og Miljøudvalget den 5/3-2025, hvor udvalget udpegede 7 centrale temaer, der skal fokuseres på i den ny strategi. Arbejdet med strategien er i fuld gang, aktuelt med at planlægge en fælles studietur for Klima- og Miljøudvalget samt Teknik- Plan- og Landdistriktsudvalget, som skal se på vedvarende energi-anlæg, borgerinddragelse, overskudsvarme etc. Klima- og Miljøudvalget besluttede også på sit møde at nedsætte et <u>koordinationsforum</u> for energi og varme, som bl.a. skal give fagligt input til SEV og sikre ejerskab til strategien. Forummet mødes første gang maj 2025. Erfaringerne fra arbejdet med den Strategisk Energi- og Varmeplan er blevet delt ved et ERFA-møde i april 2025 med kommunale energiplanlæggere og klimakoordinatorer fra det øvrige Sjælland. Samtlige projektgodkendelser givet til SK Varme A/S i perioden 2015-2024 er blevet gennemgået for i samarbejde med Center for Økonomi, Digitalisering og HR at sikre et fuldt overblik over stillede kommunegarantier, status for og prisstigninger på projekter. Det er herefter blevet aftalt med SK Varme A/S, at kommunegarantier fremover skal kobles tydeligere til den enkelte projektgodkendelse. Det sker for at sikre en bedre transparens. Fjernvarme: Der blev i perioden 2024 – 1.kvartal 2025 udrullet fjernvarme til i alt 1.073 husstande i Slagelse kommune. Fjernvarmen er snart færdigudrullet i Korsør/Halsskov og går planmæssigt frem i Slagelse - alle steder dog med en del prisstigninger. Skælskør afventer den videre proces. Projektforslag godkendt i 2024: Vemmelev-Forlev (fjernvarme E.On. A/S), Arresten Slagelse syd/erhvervsområde (fjernvarme SK Varme A/S) og Musholm Feriecenter (jordvarme).

6) Grønne landsbyer – fælles energi og varme	Landsbyerne Skørpinge og Sørbymagle har modtaget tilskud fra puljen til lokale energiformål. Skørpinge arrangerer en lokal inspirationsaften med fællesspisning og energi som tema i maj. AffaldPlus har for foreningen Sørbymagle gennemført en selskabsøkonomisk undersøgelse om mulighederne for at etablere et nærvarmeprojekt i Sørbymagle. AffaldPlus finder det dog ikke økonomisk muligt at gå videre med projektet. Nærvarmepuljen udfases, idet der var afsat penge til puljen i 2023-2024, men ikke i 2025.
7) Energitjek af private boliger og mindre erhverv	Efter en evaluering af Energitjek er samarbejdsaftalen mellem Envafor A/S og kommunen i maj 2024 blevet forlænget med et år. Siden da er der foretaget 140 ud af de forventede 150 årlige energitjek, og prognosen er, at målet nås. E-boksbreve er blevet sendt ud til bolig- og sommerhusejere i en række landområder, Energitjek Slagelse har deltaget i en række informationsmøder mv., se under handling 9)
8) Pilotprojekt: Fællestjek – et nyt energitjek	Der har været tilløb til et fællestjek i Skørpinge (energitjek af en hel landsby), men det er dog kun blevet til energitjek af enkelte boliger. Til gengæld har Energitjek været ude i en del andelsboligforeninger, hvor gennemgangen dækker energiforbruget i flere husstande.
9) Inspirationsarrangementer for borgerne	Velbesøgt energiarrangement i Stillinge Forsamlingshus for sommerhusejere i efterårsferien 2024 med deltagelse af SparEnergi og Energitjek Slagelse. Genåbning af SparEnergis puljer for varmepumpe og energirenovering blev annonceret på "e-plakater" på pylonerne ved indkørsel til byerne og på Facebook-opslag. Indslag af SparEnergi og Energitjek Slagelse om energibesparelser ved borgermøde på Skælskør Bibliotek februar 2024. I april 2025 blev der sendt brev ud til samtlige oliefyrsejere i kommunen med information om at søge tilskud til varmepumpe, opfordring til at opdatere BBR samt tilbud om gratis energitjek. Aktuelt planlægges der et inspirationsmøde om varmepumper i samarbejde med SparEnergi.
10) Fremme af solenergi projekter	Slagelse Kommune har fået foretaget en kortlægning af potentialet for solceller på bygningerne. Denne analyse er imidlertid blevet overhalet af Energistyrelsen, som har foretaget en national kortlægning og en søgefunktion – den er nu tilgængelig på kommunens hjemmeside. Markedsføring af funktionen udestår dog endnu.
11) Udvidelse af Hashøj Biogas, Dalmose	Plangrundlaget er færdigbehandlet. Byggeri i Slagelse Kommune behandler i øjeblikket en sag fra Hashøj Biogas om dispensation fra lokalplanen ift. højden på byggeriet etc.

	Rørledning fra Hashøj Biogas til Buske/Herlufmagle er i høring og forelægges derefter Klima- og Miljøudvalget til orientering.
12) Forundersøgelse ift. placering af nye vindmøller	Der skete i 2023-24 en undersøgelse af potentielle nye vindmølleområder. Dette arbejde fortsætter i 2024-25 med en nærmere undersøgelse og afklaring af potentielle nye vindmølleområder. Der arbejdes med at planlægge og gennemføre borgerinvolvering. Der vil blive udarbejdet et forslag til en temaplan med forslag til udpegning af vindmølleområder, evt. som en del af den kommende revision af kommuneplanen.
13) Nationale energiparker	Der er ikke ansøgt om områder til statsligt udpegede energiparker i forbindelse med de seneste ansøgningsrunder. Der er tidligere indsendt ansøgning på arealer ved Stignæs og Dalmose/Gimlinge. Ansøgningerne blev fravalgt af staten.
Indsatsområde: Transport og mobilitet	
14) Elbiler i egen drift	Der er i perioden indkøbt 18 elbiler til kommunens institutioner. 11 af disse er varebiler og minibusser. Der er givet tilskud på 50.000 kr. pr. stk. til 16 af elbilerne og betalt opsætning af ladestandere. I 2024 og 2025 skulle der være udbudt 91 leasingbiler på el til hjemmeplejen. Udbuddene er udsat grundet mangel på biler, der kan imødekomme hjemmeplejens krav. Der bliver forventeligt sendt et udbud ud i løbet af 2025.
15) Opsætning af offentligt tilgængelige el-ladestandere	I forbindelse med første udbud, som blev gennemført slut 2022/start 2023, mangler der blot at blive etableret ladestandere på Rådhuspladsen i Slagelse. Forsinkelsen skyldes udfordringer med placering af et komponentskab. Det forventes, at ladestandere på Rådhuspladsen er opsat omkring sommerferien 2025. Der er opsat ladestandere på 51 lokationer med i alt 156 udtag spredt rundt i hele Slagelse kommune. I 2024 var det samlede ladeforbrug på de 51 lokationer på 1.024.145 kWh. Den gennemsnitlige belægningsgrad var på 16,9 procent, hvor de 10 mest anvendte lokationer lå med en belægningsgrad på mellem 20-40 procent. De 10 mindst anvendte lokationer havde en belægningsgrad på mellem 1-5 procent. Nogle få offentlige parkeringspladser, som er omfattet af ladestanderbekendtgørelsen, kom ikke med i første udbud. Disse parkeringspladser får som udgangspunkt opsat ladestandere som en del af næste udbud, eller ved hjælp af det nuværende udbud gennem "buffer"-mulighederne i kontrakten med ladeoperatøren Clever. I takt med det stigende antal elbiler er der løbende henvendelser fra foreninger, virksomheder, institutioner og borgere, som har adresse ved en offentlig parkeringsplads. De ønsker alle, at der opsættes ladestandere på den tilstødende parkeringsplads.

	I juni 2025 afholdes et politisk temamøde, hvor det skal drøftes, i hvilket omfang Slagelse Kommune skal understøtte etablering af lademuligheder ud over, hvad ladestanderbekendtgørelsen kræver.
16) Emissionsfrie arbejdsmaskiner – flere store og små maskiner på el	Ved ethvert køb af nye maskiner, store som små, er det indarbejdet, at muligheden for emissionsfrie maskiner skal afdækkes. I mange tilfælde betyder udvikling og pris, at der foretages en udskiftning. På de større maskiner som fejmaskiner, traktorer, gravemaskiner og køretøjer er udviklingen ikke så langt endnu. På køretøjer er udfordringen primært lademuligheden på såvel egne matrikler, i ladeparker eller hjemme ved medarbejdere, som aktuelt er udfordret i at finde bedste løsninger og arbejdsgange. Til Skælskør havn er der købt den første større læssemaskine som ren el-løsning. Særligt inden for driften af de udendørs idrætsarealer er vi langt med anvendelse af robotter til græsslåning, opkridtning, vedligeholdelse af kunstgræsplæner m.v., hvilket har reduceret anvendelsen af traditionelle traktorbårne redskaber kraftigt gennem de seneste 4-5 år. Det er eks. beregnet, at det årlige CO₂-aftryk på pasningen af de mange arealer, som robotter varetager svarer til, hvad en enkelt traktor udledte på en uge ved den tidligere praksis. Samtidig er der frigivet timer til andre opgaver, økonomien er forbedret og flere steder med øget tilfredshed. Entreprenørservice har deltaget i samarbejdsprojektet "Sammen om emissionsfrie arbejdsmaskiner" på tværs af en række offentlige organisationer. Projektet har til formål at styrke efterspørgsel og udbud i markedet for store elektriske arbejdsmaskiner. Fokus er primært på byggepladser og større byggerier og i mindre grad på driften. Udbyttet for Entreprenørservice har derfor været begrænset. En række af projektets anbefalinger kan alligevel bruges i mindre anlægsopgaver. Den fremadrettede deltagelse i netværket, der er tilknyttet projektet, overvejes.
17) Grøn transport hos kommunens leverandører	Grøn transport hos kommunens leverandører er et område, der gradvist får større opmærksomhed. I flere af vores udbud bliver der nu stillet krav til transportens bæredygtighed. F.eks. i forbindelse med et udbud på vejskilte, hvor transportdelen spillede en væsentlig rolle. Markedet er endnu ikke fuldt modnet til at kunne levere grøn transport i alle udbudskategorier, men der følges løbende op på udviklingen gennem markedsdialoger, hvor grøn transport er et tilbagevendende tema. På den måde sikrer vi, at vi er opdaterede på markedets muligheder og klar til at stille relevante krav, når teknologier og løsninger bliver mere udbredte.
18) Fossilfri kommunale busser og transportydelser	Fossilfri kommunale busser og transportydelser er et område, hvor Slagelse Kommune følger udviklingen tæt – dog uden direkte indflydelse, da omlægningen til el i udgangspunktet foregår i regi af Movia. Movia har fortsat en målsætning om at opnå fossilfri drift inden 2030, og ifølge de senest tilgængelige statusrapporter arbejder trafikselskabet fortsat efter denne plan.

19) Miljøvenlig færgetrafik	Ny standardfærge til Omø: Slagelse Kommune har søgt den statslige pulje til grøn omstilling af indenrigsfærger og har fået tilsagn om støtte til en ny standardfærge til Omø. Der er 5 kommuner med i første udbud, hvor Slagelse er den ene. Siden beslutningen om at indgå en indkøbsaftale blev truffet af Byrådet, er der arbejdet med at få rammerne for arbejdet med standardløsninger indeholdt i færgerne på plads. Der er lavet overfartsanalyser om forholdene i de enkelte færgelejer og ramper samt afdækket det forventede effektbehov på el. Der er startet dialog op med forsyningen om, hvordan vi sikrer rette el-infrastruktur på Stignæs havn. Der er igangsat et fælles udbud de 5 kommuner imellem, på den del af landstrømsanlægget, som kommunerne selv skal stå for (ikke indeholdt i færgeleverancen). Der er gennemført udbud af A-komponenter til færgerne og efterfølgende igangsat et værftsudbud. Det forventes, at resultat foreligger ultimo 2025, hvorefter beslutningen om den endelige og bindende aftale på indkøb skal træffes (forventet primo 2026). Det forventes, at de nye færger vil kunne leveres i 2027/2028. <u>Ombygning af Agersøfærgeren</u> Færgeren Agersø III er fra 2012 og kan derfor sejle mange år endnu. Byrådet har bevilliget midler til at ombygge den nuværende dieselfærge til elfærge, såkaldt retrofit. På den måde genbruger vi færgerne, men sikrer, at sejladsen bliver grøn. Vi har fået støtte fra den statslige pulje til ombygning. Projektet er med seneste budgetaftale udsendt til 2029, men dog fastholdt i budgetaftalen, hvilket fortsat giver mulighed for at samtænke de to færgeprojekter og faciliteterne på Stignæs Havn. Grundet den gentagende udskydelse er det kun de indledende arbejder, som er startet op vedrørende el-infrastruktur og fremtidige behov m.v. Det forventes, at der startes op på selve rådgivningsopgaven om retrofit ultimo 2025.
20) Cykelhandlingsplan	I 2024 blev der gennemført et indledende arbejde til cykelhandlingsplan. På grund af manglende ressourcer er arbejdet udsat, og vil i 2025 blive en del af trafikikkerhedsplanen, som vil omfatte sikkerhed for de bløde trafikanter herunder cyklister. I 2025 gennemføres et udbud i forbindelse med etablering af cykelbaner på Valbygårdsvej, arbejdet vil blive udført i 2026. Der bliver ligeledes set på cykelparkeringsforholdene ved Slagelse Station, hvor der er brug for forbedringer. Der er fortsat behov for at udarbejde en cykelhandlingsplan, som sætter retningen for fremtidens planer og indsatser.
21) Lån en elcykel	I slutningen af 2023 blev der indkøbt yderligere 5 elcykler, så der i 2024 blev udlånt 10 elcykler og 5 el-ladcykler. Der udlånes i 4 ugers perioder, og der har været 10 udlånsperioder i løbet af 2024. Næsten alle 15 elcykler har været udlånt i alle 10 perioder i 2024. I starten af 2025 blev der udsendt et spørgeskema til 128 lånere og 53 procent besvarede spørgeskemaet. Det fremgår af undersøgelsen, at 22 procent af elcykel-lånerne efterfølgende har købt en cykel/elcykel, mens 60 procent

	overvejer at købe en cykel/elcykel. 71 procent har brugt elcyklen som erstatning for bilen. De væsentligste begrundelser for at låne en elcykel var at afprøve, om elcyklen kunne erstatte bilen, og at der var godt for lånernes sundhed.
22) Mere samkørsel	Kommunen har indgået en kontrakt om samkørsel med samkørselsoperatøren NaboGo i 2024. Kontrakten er blevet fornyet for 2025. Hermed stilles en gratis app til rådighed for alle borgere i Slagelse kommune. Udover app'en står NaboGo for rekruttering af borgere, der tilbyder samkørsel og markeringsføring af ordningen. En evaluering af ordningen viser, at der i 2024 blev gennemført 9.600 samkørsler i Slagelse kommune. Belægningsgraden i samkørselsbiler var på 2,72 personer, hvilket er højere end landsgennemsnittet på 1,40. To ud af tre samkørselskunder kombinerer kollektiv trafik med samkørsel, CO₂ besparelsen i kommunen grundet samkørsel estimeres til at være 4.700 kg, idet det antages, at personen som benyttede samkørsel ellers ville have benyttet egen ikke-fossilfri bil.
23) Bedre sammenhæng mellem individuel og kollektiv transport	Der oprettes et nyt mobility-hub (dvs. ny samkørselsplads) i Bisserup i løbet af foråret 2025. Diverse udstyr, som fx solstole og cykelservicestation, er bestilt. NaboGo vil sammen med kommunen omtale initiativet i pressen.
Indsatsområde: Landbrug og arealanvendelse	
24) Udtagning af lavbundsjorder	I 2024 er der igangsat forundersøgelser af tre lavbundsområder, og det forventes, at der snarest igangsættes en forundersøgelse af yderligere et område. De fire områder udgør tilsammen ca. 82 ha, og de er blandt de otte områder, hvor der i 2023 blev givet tilsagn til at opstarte forundersøgelser. Det har efterfølgende vist sig, at der ikke er tilstrækkeligt kulstof i jorden i de resterende fire områder, så der er forundersøgelsen stoppet. Området ved Vårby Å bliver fortsat et samarbejde mellem kommunen og Naturstyrelsen, men strækningen er omfattet af vandområdeplanen med indsatsen "ådalsrestaurering", og vi har endnu ikke tilsagn til at påbegynde en forundersøgelse her. Arbejdet med Grøn Trepert er startet op, og der er nedsat en lokal grøn trepart og følgegruppe. Kommunerne skal i 2025 have udarbejdet en omlægningsplan, som er et katalog over mulige projektområder. Omlægningsplanen skal principvedtages politisk inden årets udgang. I omlægningsplanen kigges efter arealer, der kunne være interessante at omlægge ved hjælp af disse virkemidler: vådområder, lavbundsområder, skovrejsning, ekstensivering og minivådområder. Alle landbrug/lodsejere med marker i omdrift blev inviteret til et informationsmøde d. 26. marts, om hvordan der arbejdes med at løse opgaven her i kommunen

25) Nordskoven	Gennem en stor jordfordeling i 2022-2023 blev der erhvervet 112 ha. nye arealer til Nordskoven. I 2024 er 59 ha. af disse arealer blevet tilplantet med i alt 230.000 træer. Gamle drænrør er gravet fri, så der nu løber et vandløb i området ned mod Gudum Å, og der er etableret fem vandhuller i området. Derudover er der etableret stier, bl.a. "cykelsti" fra Ll. Valby mod Slagelse og ridespor samt nye p-pladser. Grejbanken er flyttet til laden på Højstrupvej 5, hvor der også er opført en bålhytte, og hvor der på sigt også skal opføres toilet og shelters. Dermed kan Højstrupvej 5 danne rammen om natursociale aktiviteter. Slagelse Kommune har i samarbejde med Naturstyrelsen afhøstet naturfrø fra eksisterende overdrev, og udsået dem på områder i Nordskoven. I alt ca. 5,5 ha. fordelt på 4 lokaliteter. Den 11. maj afholdes en offentlig planteday i Nordskoven, hvor de sidste 2.000 træer i denne etape plantes som en folkeskov.
26) Fremme af privat skovrejsning	Opgaven er endnu ikke blevet løftet grundet prioritering af andre opgaver.
27) Samarbejdsaftale med VKST	Slagelse Kommune og VKST har i samarbejde lavet et udkast til klimapartnerskabsaftale. Aftalen er endnu ikke formelt godkendt og dermed ikke effektueret. Med aftalen om Grønt Danmark og den lokale organisering med grøn trepart er arbejdet med en klimapartnerskabsaftale med VKST for nuværende sat i bero.
28) Samarbejdsaftale med forskningscentret AU Flakkebjerg	Slagelse Kommune er partner i projekt AGRI-VOLT, der skal undersøge muligheder for både at lave solenergi og dyrke afgrøder på samme areal. Projektet er støttet af Innovationsfonden og kører i perioden 2023-2028. De øvrige partner er AU Flakkebjerg, European Energy og Københavns Universitet. Projektet kører som planmæssigt, og besøges på studietur for to politiske udvalg i Slagelse Kommune den 8. maj. Fokus indtil nu har været på etablering og idriftsættelse af anlægget. Slagelse Kommunes rolle i projektet er begrænset, og kommunens største aktie i projektet er først i 2026.
29) Dialogbaserede tilsyn	I 2024 har Miljø- og naturafdelingen været nødsaget til at bruge konsulenter til at udføre miljøtilsynene på landbrug. Tilsynene er blevet udført som ordinære miljøtilsyn. På tilsynsområdet er der i 2025 blevet indført et nyt tiltag om skærpet affaldstilsyn. Tilsynsmedarbejderne vil derfor i 2025 hovedsageligt have fokus på genanvendelse af ressourcer.

30) Energigennemgange i miljøgodkendelser	Der er ikke udarbejdet miljøgodkendelser til større husdyrbrug i 2024. Der er dog generelt øget nationale krav til IE-husdyrbrug om at styrke deres miljøledelse og mindske deres brug af ressourcer.
Tema: Biodiversitet	
Indsatsområde: Tværgående indsats	
31) Tværgående formidling og inspiration	• Der samarbejdes fortsat med "vild have"-mentorerne, og i 2024 har disse f.eks. deltaget og formidlet viden og praksis om vilde haver ved Næsby strandfestival • Skovklienten Andelsboligforening og Boligkorsør har fået faglig sparring om biodiversitetsdrift af deres grønne arealer • Der har kørt en oplysningskampagne: "Vi elsker træer" med uddeling af 1.000 rønnetræer og 70 skilte opsat på bytræer, der viser træernes "økosystem-tjenester" • Syv spejderforeninger har modtaget et oplæg om biodiversitet, og tre af spejderforeningerne har efterfølgende fået hjælp til at designe og udføre biodiversitetstiltag på deres matrikel • I samarbejde med Naturforum er der opsat ca. 100 rovfuglekasser hos private borgere
Indsatsområde: Mere natur i egen drift	
32) Mere natur i vejkanterne	• For ca. 30 km vejstrækning er der en særlig biodiversitetsindsats i rabatterne med mosaikslåning og opsamling af afklip • Der laves enkelte små afbrændinger i rabatterne • I Skælskør er der ved to stier lavet tiltag for at beskytte orkideer i rabatterne • Der er blevet indkøbt en ny rabatklipper, som kan klippe rabatterne langt mere skånsomt ift. insekter og andre smådyr. Så snart den er gjort klar til brug, vil den løbende blive en del af både biodiversitetsindsatsen og den generelle rabatklipping
33) Mere plads til naturen i byernes grønne områder	• Vi har fra 2021 til i dag løbende omlagt til biodiversitets-drift på mere end 200.000 m² i kommunens købstæder. Det betyder, at arealerne som udgangspunkt bliver klippet sektionsvist med fingerklipper, og at afklippet fjernes fra arealet. Dermed skånes insekterne, og på sigt kommer der flere blomster. Vi anvender også afbrænding som et tiltag • De biodiversitetsrum i byerne, der blev etableret i år 2023, er blevet videreudviklet i 2024 med f.eks. flere kvashegn, større insekthoteller og flere frugttræer • Der er etableret et stort kvashegn i Guldagergård Parken i Skælskør • Sammen med Veteranhaven er der lavet en række rustikke træstammebænke ud af fældede risikotræer. Bænkene er placeret rundt om i kommunen, f.eks. i Lystanlægget i Slagelse og ved Dahlsvej 3 i Korsør • Der er plantet grupper af hjemmehørende træer og buske i en række af parkerne i byerne

34) Ophør med brug af pesticider på kommunens arealer	Når der fra 1. januar 2025 laves nye forpagtningsaftaler for Slagelse kommunes egne landbrugsarealer, stilles der som udgangspunkt krav om blomsterbrak. I år er det ca. 100 ha. kommunale landbrugsarealer, der skal drives som blomsterbrak. De fleste erhvervsarealer vil som udgangspunkt ikke blive bortforpagtet, da de på kort sigt kan blive solgt og udviklet, og det passer ikke ind i driftsformen med blomsterbrak. Disse arealer bliver vedligeholdt med slåning, og vil heller ikke blive gødet eller sprøjtet med pesticider. Tiltaget kommer til at gavne grundvandet og havmiljøet, og blomsterbrak giver samtidig pollen og nektar til insekterne og frø til fuglene. Fra 1. januar 2024 stoppede vi helt med anvendelsen af pesticid i det offentlige rum: parker, skove, strande, stier, veje, cykelstier og fortove samt ved de udendørs idrætsarealer i egenproduktion og udbudte opgaver.
35) Mere natur i landsbyerne	• Der er afholdt landsbyvandring med en række lokalområder • Kommunens landsbyer er blevet tilbudt hjælp til at lave grønne udviklingsplaner, der sikrer borgernes visioner og ønsker for de fælles grønne områder – med fokus på biodiversitet og rekreative værdier. Der er lavet en grøn udviklingsplan for Eggeslevmagle og opstartet arbejde med en grøn udviklingsplan for Flakkebjerg • I Eggeslevmagle, Flakkebjerg, Havrebjerg, Venslev og Bisserup er der lavet en række biodiversitetsprojekter sammen med landsbyernes borgere: f.eks. vilde blomsterbede, frugttræer, insekthoteller og fuglekasser • I Bisserup er der fjernet gammelt asfalt ved multibanen, hvor der til efteråret formentlig skal udsås lokalt høstede blomsterfrø i samarbejde med landsbyens borgere. Desuden er der blevet ryddet rynket rose på en kommunal strandeng ved Voldstien, og der er udlagt sten for at mindske den ulovlige trafik på Voldstien
36) Mere natur i de kommunale skove og flere arealer til natur	Mere natur i de kommunale skove: Der er i 2024-25 igangsat en række tiltag i relation til skovstrategien. Vi har bl.a.: • Igangsat skovgræsning med kvæg i Skalsbjerg skov, hvilket skaber en høj grad af variation i skoven • Veteraniseret ca. 250 træer vha. forskellige metoder, for at skabe stående og liggende dødt ved • Skabt levesteder for flagermus i ca. 50 træer • Igangsat etablering af en skoveng i Korsør Lystskov, hvor der skal benyttes assisteret frøspredning • Beskyttet fortidsminder i skovene • Igangsat etablering af naturlig hydrologi i Korsør Lystskov, bl.a. ved at lukke grøfterne • Lavet afdrift af arealer med ikke-hjemmehørende arter i skovene og indplantet nye buske og træer • Igangsat arbejdet med mærkning af livstræer og udtynding for fremtidige livstræer • Etableret og omlagt stier i Ravnebæk Skov, hvor vi også er i gang med et projekt, hvor der skal laves en ny sø, der både kan øge biodiversiteten og løse problemer med overfladevand i området

	Flere arealer til natur: • Slagelse Kommune har sammen med Den Danske Naturfond opkøbt ejendommen Kruusesminde, der skal udvikles til et ca. 260 ha. stort naturområde. Ca. 170 ha. marker omdannes til natur, og binder Lejodde/Lejsø sammen med Halskov Overdrev • I forbindelse med arbejdet med den tidligere bæredygtighedsstrategi vedtog byrådet, at 35 ha. kommunale arealer, der blev bortforpagtet til landbrugsdrift, skulle omdannes til natur. For disse arealer er der sket udpining af jorden ved Grevens Træer og spredt hø med frø fra lokale naturområder, og der er indhentet tilladelser til igangsættelse af græsning ved Kællingehoved
37) Mere natur ved de kommunale ejendomme	• De grønne områder ved Dahlsvej 3 og Aktivitetscenter Teglværksparken i Korsør er blevet omdannet med fokus på biodiversitet og ekstensiv drift. Der er lavet blomsterbede med hjemmehørende stauder, udlagt sten og træstammer, og der bliver områder med både højt og klippet græs. De grønne områder får her et mere vildt udtryk, men samtidig ser det bevidst og styret ud • Skoler og børnehaver har fået tilbudt et inspirationsbesøg af kommunens projektleder for biodiversitet og faglig og økonomisk støtte til at udføre små biodiversitetstiltag. Seks institutioner har p.t. taget imod tilbuddet og har fået et inspirationsbesøg. Arbejdet med at prioritere og detailplanlægge tiltagene er i gang
Indsatsområde: Mere natur i planlægningen	
38) Naturen som et aktiv i kommune- og lokalplanlægningen	I nye lokalplaner stilles der krav om beplantning med hjemmehørende arter, hvor der er lavet inspirationslister som hjælp. Ved planlægning for større byudviklingsområder overvejes tidligt i processen, hvordan grønne arealer kan være med til at styrke områdets rekreative værdi og fremme biodiversitet. Det gælder f.eks.: • I forbindelse med planlægningen for den nye arrest syd for Slagelse (lokalplan 1283). Her tilstræbes at arrestens bygninger indpasses i det grønnest mulige landskab, hvor der bl.a. arbejdes med græsklædte bakker og klynger af blandede træer og buske. Der udlægges levesteder for markfirben, og der planlægges en række bassiner til forsinkelse af overfladevand, der ligeledes kan fungere som biotoper • Lokalplan 1291 er en lokalplan for en ladestation ved Storebæltsvej i Korsør. I denne plan er der beplantningsbælter, der bevares, da de er potentielle levesteder for flagermus, spætter og andet dyreliv. Derudover er der bestemmelser, som sikrer, at ny beplantning sker med hjemmehørende træer og buske • Der har været afholdt en intern workshop om det fremtidige boligområde ved Trestensvej, med flere end 20 deltagere fra Envafors, Natur, Miljø, Plan, Klima bæredygtighed, Entreprenørservice samt Vej og mobilitet. Der var særligt fokus på helhedsplaner med indarbejdelse af natur og biodiversitet og integreret håndtering af overfladevand. SLA og NIRAS deltog i workshoppen med faglig sparring og oplæg. En gruppe med Klima bæredygtighed, ENVAFORS og Planafdelingen repræsenteret, arbejder videre med inputs fra workshoppen

39) Natur langs nye veje og cykelstianlæg	Klima bæredygtighed, SWECO og Entreprenørservice har udarbejdet forslag til, hvordan man for Slagelse Erhvervspark kunne arbejde med biodiversitet, f.eks. ved hjælp af genindbygning af råjord i stedet for muld og udsåning af lokale vilde frø. Forslagene kom ikke med i det endelige udbud pga. risikoen for især bilag IV-arter i de fremtidige byggefelter.
Indsatsområde: Mere natur i det åbne land	
40) Pleje og udvikling af eksisterende natur	Som en del af indsatsen for at øge biodiversiteten i det åbne land har vi bl.a. gennemført følgende: • Udarbejdet en Naturkvalitetsplan • Besigtiget og udarbejdet dispensation til retablering af to vandhuller som en del af MUFJO-projektet i Nordskoven • Finansieret kratrydninger og kreaturpassage over en å på en beskyttet eng som en del af MUFJO-projektet • Udarbejdet to Natura 2000-handleplaner • Indgået græsningsaftale og gennemført hegning af 4 ha stort værdifuldt overdrev ved Blæsinge • Udført diverse hegnsarbejder på Lejodde til beskyttelse af fuglelivet • Finansieret registreringer af botanik, flagermus og padder i Tude Ådal til brug for gennemførelse af projektet Tude Ådal • Finansieret vedligeholdelse af trampestier i Tude Ådal • Afbrændt værdifuld klithede ved Bisserup til forbedring af naturkvaliteten • Plejet 25 private fortidsminder
41) Ny natur som understøtter grundvands-, klima- og naturinteresser	• Indsatsen for at beskytte BNBO mod erhvervsmæssig anvendelse af pesticider er gennemført • Byrådet har besluttet, at indsatsen i de prioriterede indsatsområder skal gennemføres via påbud, hvis der ikke kan opnås frivillige aftaler • På Omø er der indgået aftaler med lodsejerne, som muliggør etableringen af et område med potentielt fremtidig overdrevsnatur på ca. 8,4 ha. • På Agersø har det ikke været muligt at indgå aftaler med lodsejerne, som giver mulighed for at udvikle naturområder på de arealer, hvor der etableres drikkevandsbeskyttelses-områder. • Naturstyrelsen har ansat en projektleder til at føre rammeaftalen mellem SK Vand A/S, Slagelse Kommune og Naturstyrelsen om etablering af 500 ha natur og skov ud i livet. Der forventes afholdt opstartsmøde i arbejdsgruppe og styregruppe inden sommerferien 2025
Indsatsområde: Et bedre havmiljø	
42) Det kystnære havmiljø	Udviklingsprojekt for marin naturgenopretning: Der søges ekstern finansiering af et ambitiøst marint naturgenopretningsprojekt i samarbejde med bl.a. DHI, DTU og Dalgas (del af Hedeselskabet), hvor Slagelse Kommune bliver projektejer og case-område. Projektets formål er,

	udover at forbedre forholdene for Slagelse kommunes kystnære havmiljø, at udvikle en generisk model/fremgangsmåde for dansk marin naturgenopretning. Projektet skal overvejende finansieres af fondsmidler, midler fra bæredygtighedsstrategien og en delvis fremrykning af de i budget 2025-28 afsatte midler til stenrev. Snorkelrev og samarbejde med Sund & Bælt: Sammen med Sund & Bælt, er der opnået enighed om at etablere to nye stenrev i Storebælt: et muligt kystnært snorkelrev ud for Ceres Stranden, samt et stenrev ud for Revkrogen nær Storebælt Camping, på samlet ca. 1.000 m³. Der er sendt ansøgninger afsted til Kystdirektoratet. I bedste fald etableres de nye stenrev i efteråret 2025, men realistisk set bliver det først i 2026. Samarbejde og vidensdeling på tværs af Storebælt: Slagelse Kommune har på administrativt plan taget initiativ til at invitere kommunerne omkring Storebælt ind i et samarbejdsforum. Det stiftende møde fandt sted på Sprogø i oktober 2024, hvor Sund & Bælt, foruden at lægge faciliteter til, også deltog i mødet. Samarbejdspartnerne mødes igen i foråret 2025. Opbygning af stenbank: På Halsskov Færgehavn har Slagelse Kommune i 2024 oparbejdet et større lager af marksten gennem en aftale med landbrugsorganisationen VKST, som har bedt deres medlemmer donere sten til formålet. Der er også etableret en aftale med AffaldPlus, som indsamler og leverer sten til fremtidige stenrev. Der er indtil videre indsamlet 800 m³ sten.
Tema: Ressourceforbrug	
Indsatsområde: Bæredygtige indkøb	
43) Styrkelse af det bæredygtige indkøb	En væsentlig del af kommunens indkøb foregår via aftaler (Egne, SKI, FUS). Da aftalerne i stigende grad indeholder bæredygtighedskrav, og andelen af indkøb på disse aftaler samtidig øges, vurderes det, at indkøbene bevæger sig i en mere bæredygtig retning. Det er fortsat en prioritet at øge brugen af aftalerne yderligere. Det er især inden for tjenesteydelser, at der i dag sker indkøb uden for aftalegrundlaget. Derfor er dette område et fokuspunkt i det videre arbejde. Klimabelastningen på det samlede indkøb er stort set uforandret siden 2023. At det ikke er faldet kan skyldes enkeltstående indkøb og at der er sket en vækst i indkøbet med omkring 300 mio. kr. Klimabelastningen fra indkøb er behæftet med en vis usikkerhed, da varer har standardiserede klimaaftryk. Målet er at reducere den samlede belastning fra indkøb, samtidig med at Slagelse Kommune vokser.

	Indsatsen rettes mod de største indkøbskategorier målt på CO₂-udledning. Derefter vil fokus gradvist flytte sig til de mellemstore kategorier. Arbejdet med at integrere bæredygtighed i indkøb er fortsat under udvikling, og for at understøtte denne proces er der ansat en projektmedarbejder for en 2-årig periode. Målet er at arbejde hen imod en mere systematisk og forankret tilgang til bæredygtige indkøb. Medlemskabet i Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb (POGI) er ophørt, da partnerskabet er blevet nedlagt. Det betyder, at Slagelse Kommune nu selv er drivkraften bag fastsættelse og opfølgning på egne miljø- og klimamål – med støtte og sparring fra Indkøbsfællesskab for Kommuner og Regioner (IKA).
Indsatsområde: Bæredygtigt byggeri og anlæg	
44) Videreudvikling af bæredygtigt nybyggeri, renovering og nedrivning	Kommunale Ejendomme (KE) har etableret en Bæredygtighedskoordinationsgruppe, der skal koordinere og strukturere de bæredygtighedstiltag KE igangsætter og deltager i, på tværs af Slagelse Kommune som virksomhed. Der er ligeledes købt licenser til Upcycling Forum, en platform der giver mulighed for overblik over egne og andre kommuners genbrugsbyggematerialer og inventar. Kommunale Ejendomme øver sig på brugen af platformen, og der arbejdes på at udbrede brugen af platformen til flere centre. Licenserne fornyes med næste års bæredygtighedspulje. Siden 2023/24 har KE gennemført en indsats omkring udskiftning af cirkulationspumper for ca. 700.000 kr., da ældre udgaver af disse, bruger meget strøm. Der skiftet mellem 60 og 70 varmepumper. I 2024 og 2025 er der afsat anlægsmidler til varmekildekonverteringer fra gas/olie til fjernvarme og varmepumper. Der er investeret i et batteriprojekt på Antvorskov Skole, som skal lagre overskudsstrøm fra det store solcelleanlæg, så bygningerne kan bruge strømmen på et senere tidspunkt i stedet for at sælge den til elnettet. I forbindelse med renoveringen af Dahlsvej 3 er samtlige mødelokaler indrettet med genbrugsmøbler. Det er forsat svært at få den cirkulære tilgang ind over bygningsvedligeholdet. Nedrivningen af Sverigesvej 15, blev tilpasset, så Slagelse Boligselskab kunne beholde fundamenterne for at "genbruge" disse som fundamenter for deres nye huse. Samtidig blev over 2.000 m² belægningssten og eternit-tagplader uden asbest og PCB indsamlet til genanvendelse. Tagpladerne er blevet anvendt på taget til Ny Stillinge Børnehave i 2025.
Indsatsområde: Fødevarer	

45) Bæredygtige kantiner og køkkener	Der er gennemført et kompetenceforløb for medarbejdere i kantiner og køkkener på ældreområdet med henblik på at opdatere og videreudvikle medarbejdernes kompetencer om økologi, madspild, klimavenligt indkøb, flere plantebaserede fødevarer og fokus på sæson. Fonden for Økologisk Landbrug har finansieret forløbet. I alt 44 medarbejdere fra hhv. Skovvang, Hjemmet ved Noret, Madservice Hashøj og de kommunale kantiner deltog. Der er afholdt 17 praktiske køkkenworkshops. Minimering af madspild og flere plantebaserede menuer har været med til at give økonomi til flere økologiske fødevarer. Den gennemsnitlige økologiprocent for alle deltagere er steget fra 37 % i 2023 til 51 % i 2024. Der er igangsat et tilsvarende nyt forløb i 2025, som omfatter ca. 130 medarbejdere på plejecentrene Blomstergården og Lützensvej samt de kommunale kantiner. Efter en omfattende udvælgelsesproces er Slagelse Kommune blevet udvalgt som én af i alt tre samarbejdskommuner i projektet "Smag dig frem – gør Danmark Grønnere". Projektet havde kick-off i april 2025. Arrangementet markerer starten på en treårig indsats for at styrke en sundere og grønnere madkultur for børnefamilier.
Indsatsområde: Affald og genbrug	
46) Videreudvikling af PlusButikken, reparationscafé og genbrugs-byggemarked	AffaldPlus har fortsat fokus på at skabe merværdi gennem genanvendelse og upcycling af materialer, der ellers ville være blevet forbrændt eller gået til deponi. AffaldPlus arbejder også fortsat med en social bæredygtig tilgang, hvor der tilbydes forløb til borgere fra kanten af arbejdsmarkedet – dette sker i samarbejde med den socialøkonomiske enhed i kommunens Center for Arbejdsmarked, Rådgivning og Integration. I 2024 har AffaldPlus haft ekstra fokus på mere genanvendelse i et samarbejde mellem Plusbutikken og genbrugspladserne. På denne baggrund ses en fremgang fra året før, med en stigning på over 8 % på direkte genbrug. Lokalt i Slagelse har der i perioden fortsat været fokus på etablering af containere, hvor der kan afhentes materialer gratis – og det initiativ er spredt ud, da der ses en stor succes med tiltaget, hvor mange varer bliver aftaget.
47) Affaldssortering i det offentlige rum	Affaldssortering i det offentlige rum er endnu ikke blevet implementeret, da affaldsenergianlæggene ikke kan håndtere affaldet, medmindre det er i nogenlunde rene fraktioner. Erfaringer fra andre kommuner, hvor der blev opsat affaldsspande til forskellige fraktioner i parker, viser, at det stort set er umuligt at holde fraktionerne adskilt, da der altid er for meget af andre affaldstyper i den enkelte affaldsspand, end der må være. Flere virksomheder og affaldsenergianlæg tester løsninger med sensor- og robotteknologier, så affaldet først sorteres, lige før affaldet skal brændes af. Der arbejdes videre på at finde en løsning for offentlig affaldssortering.

